

Sør-Fron kommune  
Kommunevegen 1  
2647 SØR-FRON

Trondheim, 14.08.2020

Deres ref.:  
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):  
2020/5596

Saksbehandler:  
Kjell Vidar Seljevoll

## Avslag på søknad om tillatelse til å bruke helikopter under skadefelling av ulv i Sør-Fron kommune

### Miljødirektoratet avslår søknad fra Sør-Fron kommune om bruk av fellingspersonell i helikopter for å effektivisere pågående fellingsforsøk på ulv.

Viser til telefonsamtaler med Sør-Fron kommune v/Konrad Skåravik Bryhn 11. august 2020, og til skriftlig søknad om tillatelse til bruk av helikopter i forbindelse med skadefelling av ulv i Sør-Fron kommune datert 12. august 2020. Viser også til vår tilbakemelding per telefon 11. august, der det ble gitt tilbakemelding om at Miljødirektoratet pt. ikke ser det som formålstjenlig eller praktisk mulig å benytte Statens Naturoppsyn med fellingspersonell i helikopter i den aktuelle situasjonen.

#### Bakgrunn

Fylkesmannen i Innlandet har 8. august 2020 gitt muntlig tillatelse til skadefelling av ulv i deler av Sør-Fron, Nord-Fron, Sel, Dovre, Folldal, Stor-Elvdal og Ringeby kommuner. Tillatelsen er gjort skriftlig 10. august 2020. Tillatelsen er rettet til Sør-Fron kommune som er ansvarlig for gjennomføringen av fellingsforsøket. Kommunen har siden 8. august hatt ute folk fra det interkommunale skadefellingslaget for å jakte på ulven, men uten å lykkes med å få felt ulven.

#### Søknad

Sør-Fron kommune søker om tillatelse til bruk av helikopter for uttak av ulv. Kommunen anser det som hensiktsmessig og effektivt at Miljødirektoratet involverer fellingspersonell fra Statens Naturoppsyn med helikopter, for å kunne bistå i fellingsforsøket dersom det blir gjort synsobservasjoner av ulven. Søknaden begrunnes med at det er gjort nye funn av kadaver 12. august som tilsier at ulven har tilhold i området der skadene er registrert, og at det er et betydelig skadepotensial ettersom det er mye sau på beite i område.

Det vises til søknaden i sin helhet.

#### Lovgrunnlaget

##### Viltloven § 21

§ 21.(bruk av motordrevet fremkomstmiddel under jakt)

*Det er forbudt under jakt:*

(...)

c) å bruke luftfartøy eller motorkjøretøy utenfor vei til lokalisering av vilt

d) å løse skudd fra luftfartøy eller motorkjøretøy.

(...)

#### Viltloven § 35

§ 35. (unntak fra regler om jakt og fangst ved felling)

*Ved felling av bjørn, jerv, ulv og gaupe for å forhindre skade på bufe og tamrein og ved felling av vilt i henhold til naturmangfoldloven § 18 tredje ledd, kan direktoratet bestemme at felling kan utføres uten hensyn til reglene i kapittel VI.*

(...)

#### Rovviltforskriften § 13

*Miljødirektoratet kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt for gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6. (...)*

#### **Fellingsinstruksen**

Klima- og miljødepartementet har fastsatt en egen instruks for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt (fellingsinstruksen). I instruksens punkt 2.1 heter det at SNO kan “Lede og gjennomføre uttak når Miljødirektoratet av eget tiltak beslutter, eller etter søknad treffer vedtak om uttak av vilt med hjemmel i naturmangfoldloven § 18, og vedtar at det statlige fellingslaget tar ansvaret for fellingen.” Jf. instruksens punkt 3.1 kan SNO “... uten hensyn til de regler som ellers gjelder, jf. viltloven § 35, velge den etter forholdene mest hensiktsmessige metode i arbeidet med uttak av dyr ...” Videre heter det i punkt 3.3 at “Det statlige fellingslaget skal opparbeide kompetanse innenfor aktuelle metoder for uttak av dyr, og utvikle mest mulig effektive, sikre og dyrevelferdsmessige forsvarlige metoder.”

#### **Miljødirektoratets vurdering**

Hovedregelen for skadefelling av ulv i perioden vi nå er inne i (1. juni - 15. februar) er at Fylkesmennene behandler søknader om felling, innenfor rammer gitt av rovviltne/mdene eller direktoratet i vedtak om betinget skadefellingskvote. Dette har allerede skjedd i den aktuelle saken. Eventuelle fellingstillatelser gis av Fylkesmannen til kommunene som igjen oppnevner et kommunalt eller interkommunale skadefellingslag, alternativt kan tillatelse også gis direkte til en berørt part. Utgangspunktet vil være at de regler som følger av viltlovens kap. IV også gjelder ved skadefelling, men Fylkesmannen kan sette til side eller gi dispensasjoner til fellingslagene fra endel av reglene i forbindelse med at det gis fellingstillatelse. For mer informasjon om dette, vises det til *Veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag* (vedlagt).

#### Bistand/veiledning fra Statens Naturoppsyn

Kommuner/fellingslag som har fått fellingstillatelse, kan søke råd og veiledning, men også be om bistand fra personell hos Statens Naturoppsyn, i forbindelse med gjennomføring av fellingsforsøk.

Ved slik bistand bidrar SNO sitt personell på de samme vilkårene som er gjeldende for de kommunale fellingslagene. SNO dekker egne kostnader ved slik veiledning/ bistand.

### Søknaden

Miljødirektoratet besitter til enhver tid myndighet til å kunne fatte vedtak om felling etter søknad eller av eget tiltak jf. rovviltforskriften § 13, men i tiden der Fylkesmannen er delegert myndighet til å vurdere slik saker, vil hovedregelen være at søkere henvises til Fylkesmannen. Det er bare Miljødirektoratet (og Klima- og miljødepartementet) som kan beslutte at uttak av rovvilt skal utføres av Statens Naturoppsyn, og herunder iverksette SNO sine muligheter for bruk av særlige virkemidler/metoder jf. fellingsinstruksen. Søknaden fra Sør-Fron kommune om å benytte Statens Naturoppsyn med fellingspersonell i helikopter, må følgelig behandles av direktoratet.

Helikopter har generelt vist seg å være et lite effektivt virkemiddel i barmarks perioden. I den vedlagte veilederen er det i kap. 4.5. gjort en gjennomgang av fellingsmetoder/virkemidler. Bruk av helikopter er omtalt i punkt 4.5.5.

*"I en ordinær skadefellingssituasjon er helikopter ikke et tilgjengelig virkemiddel. Det har også vist seg være lite effektivt å bruke helikopter ved skadefellingsoppdrag om sommeren. Løvdekke og undervegetasjon denne tiden på året fører til dårlig sikt fra luften. Dyr beveger seg også gjerne i tettere vegetasjon, særlig på dagtid. Det kreves dermed mye trening for å bli god på å observere dyr fra helikopter, men det vil likevel være vanskelig å oppdage dyrene i barmarksesongen også for de med omfattende erfaring. Dersom dyret oppdages er det en vanskelig utfordring å klare å følge med og eventuelt styre dyret ut mot en åpen plass, slik at ett sikkert skudd mot dyret er mulig. (...)*

*SNO sine fellingsledere har lang erfaring med ulike situasjoner og virkemidler. Deres erfaring viser at helikopter gir lav sannsynlighet for å oppdage dyret og at det er lav sannsynlighet for at en slik observasjon fører til en reell skuddsjanse. De konkluderer med at helikopter i de absolutt fleste tilfeller er et uegnet virkemiddel i barmarksesongen, både i forhold til kostnader og effektivitet."*

Direktoratet ser at situasjonen en har i Vulufjellet (fjellområdene mellom Sør-Fron og Stor-Elvdal) er særegen ved at det er gjort gjentatte skader av ulv i et område som er relativt langt til fjells. Og at utfordringen knyttet til å holde visuell kontakt med ulven fra luften (som en vil ha i skog), er mindre. Men det er fortsatt slik at det er mindre fargekontrast mellom dyret og bakken på barmark enn hva som er tilfelle ved snødekt mark. Vi ser det også som en betydelig utfordring å få kontroll på/lokalisere det aktuelle individet, før et helikopter eventuelt settes inn.

Det at det er behov for noe tid til rekvirering av pilot, helikopter og flyging til aktuell posisjon, tilsier at det vil ta tid fra en eventuell synsobservasjon gjøres til et helikopter med fellingsleder kan være på stedet. Alternativt må fly og mannskap stå "standby" i området inntil observasjon gjøres, men selv da vil det at det ikke er noen mulighet for å følge på sporet til dyret fra luften, gjøre det krevende å gjenfinne/lokalisere individet. Det er vår vurdering at det ikke er noen grunn til å fravike vurderingene gjort i fellingsveilederen for den aktuelle saken. Vi anser generelt helikopter som et uegnet virkemiddel til fellingsforsøk på barmark.

### **Vedtak**

Miljødirektoratet avslår søknad fra Sør-Fron kommune om bruk av fellingspersonell i helikopter for å effektivisere pågående fellingsforsøk på ulv.

**Klage**

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29 og rovviltforskriften § 18. En eventuell klage sendes til Miljødirektoratet, jf. forvaltningsloven § 32.

Hilsen

**Miljødirektoratet**

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent*

Knut Morten Vangen  
seksjonsleder

Kjell Vidar Seljevoll  
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på [www.norge.no](http://www.norge.no).

**Kopi til:**

|                                |                                            |      |             |
|--------------------------------|--------------------------------------------|------|-------------|
| Fylkesmannen i Innlandet       | Postboks 987                               | 2604 | LILLEHAMMER |
| Rovviltnemnda i region 5       | c/o Fylkesmannen i Innlandet, Postboks 987 | 2604 | LILLEHAMMER |
| Klima- og miljødepartementet   | Postboks 8013 Dep                          | 0030 | OSLO        |
| Landbruks- og matdepartementet | Postboks 8007 Dep                          | 0030 | OSLO        |
| Mattilsynet                    | Postboks 383                               | 2381 | Brumunddal  |

**Vedlegg**

- 1 Veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag